

22062011

DUTCH A2 – STANDARD LEVEL – PAPER 1
NÉERLANDAIS A2 – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
NEERLANDÉS A2 – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Monday 22 May 2006 (morning)
Lundi 22 mai 2006 (matin)
Lunes 22 de mayo de 2006 (mañana)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Section A consists of two passages for comparative commentary.
- Section B consists of two passages for comparative commentary.
- Choose either Section A or Section B. Write one comparative commentary.
- It is not compulsory for you to respond directly to the guiding questions provided. However, you may use them if you wish.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- La section A comporte deux passages à commenter.
- La section B comporte deux passages à commenter.
- Choisissez soit la section A, soit la section B. Écrivez un commentaire comparatif.
- Vous n'êtes pas obligé(e) de répondre directement aux questions d'orientation fournies. Vous pouvez toutefois les utiliser si vous le souhaitez.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- En la Sección A hay dos fragmentos para comentar.
- En la Sección B hay dos fragmentos para comentar.
- Elija la Sección A o la Sección B. Escriba un comentario comparativo.
- No es obligatorio responder directamente a las preguntas de orientación que se incluyen, pero puede utilizarlas si lo desea.

Kies deel A of deel B.

DEEL A

Analyseer en vergelijk de volgende twee teksten.

Behandel de overeenkomsten en verschillen tussen de twee teksten en hun thema('s). Geef daarbij tevens commentaar op de manier waarop de schrijvers gebruik maken van elementen als structuur, stemming, beeldspraak en andere stijlelementen om hun bedoelingen duidelijk te maken. De richtvragen kun je gebruiken als startpunten voor je commentaar. Het is niet verplicht om ze direct te beantwoorden.

Tekst 1 (a)

Lot van eenzame chimps

- Chimpansees zijn sociale dieren. Ze hebben de structuur van een groep nodig om zich op hun gemak te voelen. Eenzaam in een hok verkommeren ze, en als dat lang duurt, draaien ze zelfs door. Hoewel dit algemene kennis is, zijn er nog steeds mensen die een chimpanseetje als huisdier willen houden, als olijk* circusdier of als grappige hoofdrolspeler in een reclamespot. Met de mens als enige 'soortgenoot' om mee te spelen en te ravotten, is de chimp slecht af.
- 5 Als jong diertje lijkt het allemaal zo leuk: luiertje om, T-shirtje aan en de chimp is een leuke, levende speelpop. Het ontbreekt er nog maar net aan dat hij niet kan praten, verder is het net een minimensje. Al gauw gaat het echter mis. Naarmate Koko ouder wordt, blijkt hij steeds minder goed hanteerbaar. Een volwassen chimp is vele malen sterker dan een volwassen mens.
- 10 Een baldadig spelletje loopt al gauw uit de hand. Zo eindigt vrijwel elke huisdierchimp in eenzame opsluiting.
- Wie denkt dat dit soort praktijken in Europa nauwelijks meer voorkomt, heeft het mis. Met name Spanje blijkt een aantrekkelijke markt voor handelaren in *bushbabies*, jonge chimps uit het wild die van hun moeder gescheiden zijn (meestal is zij door jagers gedood). De Afrikaanse
- 15 apensmokkelaars hoeven maar een stukje over zee om veel geld voor hun waar te vangen.
- De Spaanse dierenarts Olga Feliu heeft zich het lot van de eenzame chimps aangetrokken en is nabij Girona een opvangcentrum en reservaat voor chimpansees begonnen, de Mona Foundation. Vanavond zendt het televisiekanaal 'National Geographic Channel' alle zes delen van de *Chimp diaries* uit, een documentaire waarin Olga Feliu en haar dieren worden gevolgd.
- 20 Langzaam leert zij de vermenselijkte apen die zij onder haar hoede heeft genomen, weer chimp te zijn. Samen leren de opvangdieren weer in een groep te leven. In een groot omheind buitenterrein kunnen zij vrij rondlopen. De dieren die Olga Feliu 'gered' heeft, lijken gelukkig in hun nieuwe omgeving. Maar wie goed kijkt, ziet dat de apen nog behoorlijke krassen op hun ziel hebben overgehouden aan hun jaren in solitaire gevangenschap. De doorleefde blik in hun
- 25 ogen spreekt boekdelen. Ze zullen nooit meer de oude worden.

Sander Voormolen, artikel uit: *NRC-Handelsblad*, 11 januari 2005, bewerkte versie

---

* olijk: guldig of grappig

Tekst 1 (b)**Krom en Jakie****Donderdag, 1 februari 1996**

Soms ontkom ik niet aan de indruk dat chimpansees echt in staat zijn te zien wat voor bedoeling een ander heeft. In het binnenverblijf op het eiland* zijn altijd autobanden. Die gebruiken de chimpansees om op te liggen en om mee te spelen. Op een dag probeerde Krom één van die banden te pakken. De hal was net schoongemaakt en ze hingen keurig op een rijtje aan een paal van een klimstellage. Krom leek een voorkeur te hebben voor een band waarin wat water was achtergebleven. Toevallig hing de band helemaal achteraan in het rijtje. Krom pakte de band en trok eraan. Zonder resultaat natuurlijk en Krom trok nog eens. Zo ging ze een hele tijd door. Ze probeerde ook nog of ze de band te pakken kon krijgen door hem naar achteren te schuiven.

5 Dat ging niet want daar kruisten twee balken elkaar. Krom besepte niet dat er maar één manier was om de begeerde band te bemachtigen: eerst alle andere banden eraf duwen. Na vele vergeefse pogingen gaf ze het op.

10 Van de andere chimpansees in de groep had niemand enige aandacht voor het gebeuren, behalve Jakie. Krom is zijn tante en Jakie had haar geklungel van een afstandje zitten bekijken, zonder zich ermee te bemoeien. Toen Krom haar pogingen staakte, liep Jakie naar het rijtje banden toe. Een voor een duwde hij alle banden van de buis af en pakte de band waar Krom zoveel moeite voor gedaan had. Voorzichtig, zodat het water er niet uitklotste, bracht hij de band naar zijn tante. Het was duidelijk dat hij in de gaten had met welke bedoeling Krom aan de band had staan trekken. Krom nam de band als vanzelfsprekend aan en begon er met haar hand water uit te scheppen.

Otto Adang, uit: *De machtigste chimpansee van Nederland, leven en dood in een mensapengemeenschap*, Nieuwezijds, Amsterdam, 1999, bewerkt dagboekfragment

---

* Eiland van ongeveer één hectare in de dierentuin ‘Burgers’ Dierenpark’ in Arnhem, Nederland. Hier leeft al vele jaren een chimpanseegroep in zo natuurlijk mogelijke omstandigheden. De auteur van deze tekst is bioloog en heeft deze groep jarenlang geobserveerd.

- In beide teksten wordt het gedrag van chimpansees beschreven. Bij welk gedrag in tekst 1(a) past het gedrag in tekst 1(b)?
- Beide teksten zijn met een verschillend doel geschreven. Wat zijn die doelen en zijn ze echt zo verschillend?
- Hoe helpen de opbouw van beide teksten en het gebruik van stijlelementen in beide teksten om die doelen te bereiken?

DEEL B

Analyseer en vergelijk de volgende twee teksten.

Behandel de overeenkomsten en verschillen tussen de twee teksten en hun thema('s). Geef daarbij tevens commentaar op de manier waarop de schrijvers gebruik maken van elementen als structuur, stemming, beeldspraak en andere stijlelementen om hun bedoelingen duidelijk te maken. De richtvragen kun je gebruiken als startpunten voor je commentaar. Het is niet verplicht ze direct te beantwoorden.

Tekst 2 (a)**Roken**

- “Wat me nog het meest stoorde in Jan waren die rotsigaretten van hem.” “Ja, dat kan ik me voorstellen. Als je zelf niet rookt, kan dat ellendig zijn. Rookte hij teveel?” “Verschrikkelijk veel. Zes pakjes per dag.” “Jasses, en je kleren stinken natuurlijk?” “Mijn kleren stinken? Alles stinken zal je bedoelen? Mijn kleren, zijn kleren, de overgordijnen, de voordeur, de papagaai, de tuin, alles.”
- 5 “Bah, en zei je er wat van, af en toe? Je weet toch dat je zo’n probleem bij een man tactvol moet aanpakken? Tactvol maar beslist. Kwestie van z’n ego.” “Tuurlijk weet ik dat. Ik heb hem tactvol maar beslist gezegd dat hij geen karakter heeft, dat hij een zwakkeling is en dat hij blijkbaar niet van me houdt, want dat hij niets voor me over heeft.” “Waarop hij even beslist een peuk uitdrukte op je bovenarm?” “Nee hoor. Hij heeft zelfs geprobeerd om op te houden.”
- 10 “Voor hoelang?” “Voor een halve dag, toen werd hij gek. Hij begon allerlei spullen in zijn mond te stoppen en er aan te zuigen. Toen hij zijn vulpen aanstak en er de asse van af begon te slaan, begreep ik dat het niks zou worden.” “Ach, ach, en wat nu?” “Toen liet hij zich hypnotiseren.” “Goed idee. Ze zeggen wel eens dat dat helpt.” “Ja, dat heb ik ook wel eens gehoord, maar niet bij Jan. Terwijl hij sliep, stak hij al een sigaret op, en toen het allemaal voorbij was, was de hypnotiseur ook aan het roken.” “Mijn hemel, wat een afgang!”
- 15 “Toen kwam de acupunctuur, dat ze je vol met naalden steken.” “Je kan niet zeggen dat hij er niks voor over had, die Jan!” “Hij deed het voor mij. Zelf had hij geen enkel probleem met roken, zei hij. Tenminste, dat meende ik verstaan te hebben tussen twee hoestbuien door.” “Acupunctuur dus.”
- 20 “Je kon kiezen: een páár naalden, als je een week zou willen stoppen, twaalf naalden voor een maand en twintig voor een half jaar” “Wat deed Jan?” “Honderdvijftig moest hij er doen voor mij, voor zijn hele leven. Hij zag eruit als een stekelvarken.” “Godgodgod, en toen?”
- “Toen die vent de naalden er één na één had uitgetrokken, gingen we naar huis. Toen we voor de televisie zaten, trok Jan zijn jas aan en liep de kamer uit; om een pakje sigaretten te kopen, zei hij.
- 25 Ik heb hem nooit meer teruggezien. Hij woont bij de mevrouw van de tabakswinkel, zeggen ze.” “Arme, arme meid. Wat een droevig verhaal.” “Ik mis hem, Myriam. Ik mis hem verschrikkelijk. Weet je nog wat ik het meest mis van al?” “Nou?” “Die stank. Die oude, vertrouwde stank van zes pakjes sigaretten per dag. Ik laat wel eens een sigaret zomaar opbranden in de asbak. Gek hé? De papegaai zegt het ook.”

Paul Jacobs, kort verhaal uit: *Gulzig en ongeduldig*, uitgeverij Dedalus, Antwerpen, 1991

Tekst 2 (b)**Roken**

“Elke pauze rook ik één sigaret. Per week koop ik één pakje sigaretten, de rest biets* ik gewoon bij andere leerlingen. Zo gaat dat hier op school,” zegt de 16-jarige Reggy. Hij zit in het derde jaar van het Casparus College, een school voor voortgezet onderwijs in Weesp, Nederland. Hier volgt hij de studierichting Economie.

- 5 Op het Casparuscollege mogen leerlingen pas vanaf het derde jaar roken tijdens de schoolpauzes. “Soms biets ik ook wel eens een sigaret bij een leraar, meneer Koks. Dan roken we met z’n tweeën een sigaretje en dan gaan we een beetje kletsen.”

Zijn klasgenoot Leon rookt vanaf zijn twaalfde. Gemiddeld zo’n drie sigaretten per dag. “Als mijn oma vroeger op mij paste, zat ik in de rooklucht,” vertelt hij. Zijn ouders weten niet dat hij rookt.

- 10 “Ik heb mijn ouders twee jaar geleden met kerst verteld dat ik rookte. Ze werden heel boos. Ik ben toen een maand gestopt, maar ben daarna, zonder het mijn ouders te vertellen, weer gaan roken.”

Denise (14) was dertien toen ze voor de eerste keer rookte. “Samen met vriendinnen probeerde ik roken een keer uit na schooltijd. Ik vond er eerst niet zoveel aan en moest hoesten, maar na een paar sigaretten vond ik het wel lekker.” Ze rookte een half jaar lang een paar keer per week totdat

- 15 haar vader er achter kwam. “Hij vertelde wat er met je longen gebeurt als je rookt. Daarvoor had ik daar nog niet echt over nagedacht. Ik ben toen gestopt met roken.”

Reggy: “Ik weet dat roken niet goed voor je is, maar ik maak me er niet zo druk om.” Leon: “Je leeft toch maar één keer, dan geniet je er toch lekker van?” Reggy: “We gaan toch allemaal een keer dood. Je kan ook vallen met een scooter.”

- 20 Hoewel Denise zelf ook gerookt heeft, vindt ze roken tegenwoordig “laf en voor meelopers”. “Mensen die roken doen dat om stoer te doen, omdat ze erbij willen horen.” Leon: “Ik rook niet om stoer te doen. Als ik gestresst ben, dan word ik lekker ontspannen door een sigaretje. Ik zit op ijshockey, maar ik merk niks aan mijn conditie door het roken.” Denise: “Dan merk je het nóg niet maar later wel!”

David Haakman, artikel uit: *NRC-Handelsblad*, 8 januari 2005, bewerkte versie

---

* biets: bedelen

- Het onderwerp van beide teksten is “Roken”. Vergelijk de standpunten over roken in de teksten.
- Hoe gebruiken de auteurs de opbouw van de teksten om die standpunten over te brengen aan de lezers?
- Hoe gebruiken de auteurs de directe redenen en andere stijlelementen om die standpunten over te brengen aan de lezers?